

Kaikkien arjen asioiden tarpeen mitta on ihminen,
sellaisina kuin asiat ollessaan ovat,
ja kun niitä ei ole, myös silloin.

* * *

Opettajan taito sitoo luontaisen ja harjoituksen.

* * *

Nuoruus valmistaa oppimisen välttämättömyyden.

* * *

Jumalista minulla ei ole tietoa. Ei siitä, ovatko, ei siitä,
eivätkö ole. Eikä edes siitä, mitä tämä tarkoittaa.
Tietämisemme on monessa este; epävarmaa
ja lyhyenlöntää on ihmisen elo.

* * *

Kahdella järjellä kulkee joka asia. Ja aina toisiaan vastaan.

* * *

Mitään ei ole taito ilman harjoitusta
tai harjoitus ilman taitoa.

Protagoras

Kohtaamme hänet
torilla, agoralla, puhut-
tavien asioiden edessä,
ihmisten edessä: pro-agera.
Hän on aikakautensa
sofisteista, asiantuntijuutensa
kauppiasta suurimpia — kotoisin
Abderasta, eli likimain 490–420 eaa.,
Protagoras. Protagoras oli niin suuri,
että Platon antoi eräälle dialogilleen hänen
nimensä; muutoin suuresta miehestä ei ole
paljon jäljellä — arvolleen sopivasti vain
toisten toistamana, itsensä mittaisena.
Protagoraan suuruus selittyy osin hänen
mitättömyydestään: ihminen, joka opettaa kaiken
totuuden ihmismittaisuutta, ei voi olla kuin vilpittön,
niin vähäpätöiseksi hän oman totuutensa asettaa.
Ja kuten toisinaan käy, vilpittömyys myi varsin
hyvin yksinkertaista vilpittömyyden oppia.
Mistä sitten löytyivät ostajat? Toistensa kanssa
kilvoittelevat vanhemmat, jotka koettivat osoit-
taa oman siemenensä voiman? Tottakai heitä
löytyi ja löytyy yhä. Mutta löytyykö
Protagoraan vilpittömyyttä Protagoraan
jälkeen — tässä meillä on koruilla
koristautujan, ihmisen ongelma: miten
laaja on minun mittaavuuteni.
Protagoras oli vain Protagoras,
Sokrateskin Sokrates — eivät
edes omista kirjoistaan
luettuja. Kuka minä
olen?

Mika Saranpää